

Muhamat kanunu

No.

460

BİRİNCİ MADDE — Bilûmum mesaili hukukiyede eshabı müracaata şifahi veya tahriri itayi rey ve müstediyaat ve levayih ve her nevi evrak tanzim ve mahkemeler ve hakemler ve bilcümle daire ve meclisler huzurunda eşhası hukukiye ve hükmiyeye ait hukuku bilvekâle takip ve dâva ve müdafaa etmeği meslek ittihaz edenlere muhami denir.

İKİNCİ MADDE — Muhami olabilmek için :

1. Türkiyeli olmak, 2. Cinayet veya muhili namus ve haysiyet bir cünha ile mahkûm veya suişöhretle maruf ve müştehir olmamış bulunmak, 3. Türkiye darülfünunu hukuk medresesinden mezun olmak veyahut ecnebi bir hukuk medresesinden mezun olmak veyahut ecnebi bir hukuk medresesinden mezuniyet rüusunu haiz olupta hukuk medresesi programlarına nazaran noksan kalan derslerden bilimtihan ehliyetini müsbit tasdiknameyi hâmil bulunmak, 4. İflas etmiş ise iadei itibar etmiş olmak; 5. Evvelce memuriyetinden azledilmiş ise cevazı istihdam kararı almış bulunmak; 6. Müddeti mülâzemeti ikmal etmiş olmak lâzımdır. Mülâzemet müddeti tarihi müracaattan itibaren üç senedir. Bu müddet zarfında mülâzemeti mahsusu cinayet mahkemesi bulunan şehir ve kasabalarda bir memuriyeti adliyede istihdam suretiyle ifa ettirilir. İşbu kanunun tarihi neşrinden mukaddem bilfiil üç sene müddetle hidematı adliye veya dâva vekâletinde bulunmuş olanlar, kaydi mülâzemetten varestedirler. Müddeti hizmet ve vekâletleri üç seneye baliğ olmıyanlar fıkrai sabıkaya tevfikân bakiye müddeti mülâzemeti ikmale mecburdurlar.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bir mahalde icrayi muhamat edenlerin adedi ona baliğ olduğu takdirde aralarında bir heyet teşkil etmeleri mecburi olup bu heyete «Baro» itlak olunur. Baro teşekkül eden yerlerde herhangi baroya dahil olmıyanlar ifayi muhamattan ve mehakimde onları kabulden memnudur.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Mecalisi resmîye müntahip âzalıklariyle bilûmum müessesatı hayriye ve maliye, ticariye, heyeti idare ve mecalisi ilmiye âzalıklarından ve devairi resmîye dâva vekâleti ile dâva vekâletinden ve darülfünun ve mektibi âliye müderris ve muallimliği ile mekâtibi saire hukuk ve iktisat ve içtimaiyat muallimliklerinden maada hiç bir hizmet ve sanat muhamilikle içtima edemez. Muhamiler bizzat her nevi muamele ticariye icrasından dahi memnudurlar.

BEŞİNCİ MADDE — Her baronun heyeti umumiye canibinden müntehap bir reisi ve bir reisi sani ve üçten ona kadar âzadan mürekkep bir meclisi inzibatı olacaktır. Meclisi inzibat muhamilerin umur ve haysiyeti meslekiyelerine mütaallik inzibatı tağyir ve işbu kanun ile nizamnamei dahilî ahkâmına ve adabı meslekiyeye ademî riayetlerinden dolayı haklarında «tahriren ihtar, huzuru mecliste tevbih, bir aydan bir seneve kadar muvakkaten icrayi muhamattan men ve terkini kayıt» tan ibaret olan mücazâtı intibahiveyi tertip eder. Meclisi inzibat nısfından bir ziyadesiyle içtima edebilir. Tesavi âra vukuunda reisin bulunduğu tarafın reyî tercih olunur.

ALTINCI MADDE — Meclisi inzibatın mukarreratından tahriren ihtara mütaallik kararı katidir. Huzuru mecliste tevbih ve muvakkaten icrayi muhamattan men ve terkini kayda mütedair olanlar aleyhine muhamii mahkûm ve tâyini muameleye mahal olmadığına mütaallik bulunanlar aleyhine de mahallî müddeiumumiler kararın tarihi tebliğinden itibaren bir hafta zarfında itiraz edebilirler. Tetkikatı itiraziye mahkeme reisinin ve mahkeme devairi mütaaddideye münkasem ise reisi evvelin riyasetinde dört âzadan müteşekkil heyet huzurunda icra ve meclisi inzibat tarafından gönderilecek bir âzanın izahatı ve muhamii mahkûmün müdafa-

atı ve muteriz müddeiumumi olduğu takdirde mütalâatı istima olunarak karara raptedir. İşbu tetkikat gayri aleni ve mukarrerat katdır. İtiraz vukuundan itibaren mahkemenin bir hafta zarfında karar itası mecburidir.

YEDİNCİ MADDE — İcrayi muhamattan muvakkaten menedilenler müddeti memnua zarfında ve kayıtları terkin olunanlar müebbeden Türkiye dahilinde ifayi muhamat ve dâva vekâleti edemezler ve kefiyet alâkadarınca malûm olmak üzere ilân olunur.

SEKİZİNCİ MADDE — Evsaf ve şeraiti kanuniyeyi haiz ve baro teşkil edilen mahallerde icrayi muhamat etmeğe talip olanlar evvel emirde baroya tahriren müracaat ederler. Baro bu müracaat üzerine bir ay zarfında kabul veya ademi kabul hakkındaki medellel mütalâanamesini Adliye vekâletine göndermekle mükelleftir. Baro bir ay zarfında mütalâanamesini vekâlete göndermediği veya mütalâanamesi ademi kabulü mutazammın olduğu takdirde vukubulacak istida üzerine müstedinin ikinci maddede münderiç şerait ve evsafi haiz olduğu Adliye vekâletince tahakkuk ederse ruhsatname ita kılınır. Bu suretle ruhsatname istihsal eden muhaminin de baroya kaydı mecburidir.

DOKUZUNCU MADDE — Evvelce ücret veya maaşla memur iken meslekî meharifata salık olanlar ile devairi resmiyede hukuk müşaviri veya vekil sıfatıyla ifayi vazife eden muhamiler her ne suretle olursa olsun esnayi memuriyetlerinde vaziyet etmiş oldukları veya itayi rey eyledikleri mevada müteallik deaviyi kabulden memnudur. Kezalik muhamiler hakem ve muslih sıfatlarıyla vaziyet etmiş oldukları hususatta vekâlet deruhde edemiyecekleri gibi bir tarafın vekil oldukları işte azil ve istifadan sonra dahi tarafı diğerin vekâletini kabul ve ifa edemezler. İşbu maddede mevzuubahis olan memnuiyetler salifüzzikir muhamilerin şeriklerine de şâmilidir.

ONUNCU MADDE — Muhami ve dâva vekili ile müekkil arasında akteedilecek mukavelenamelerde ücret vekâletin maktu olarak tesmiyesi lâzımdır. müddeabihin miktarı üzerine yüzde itibariyle ücret tahsisi veya hasılı dâvada iştirak mânasını tazammun edecek şartlar vazı veyahut dâvayı kısmen veya tamamen satın almak gibi ahkâm dereci suretleriyle aktolunan mukavelât keenlemeyekündür. Esas dâvaya müteallik karar ile birlikte mahkemece takdir ve mahkûm aleyhine tahmil olunacak ücreti vekâlet, mesaii masrufeye nazaran mevaddı hukukiyede mahkûmünbin bin lirayı tecavüz etmediği takdirde yüzde onunu, tecavüz ettiği takdirde bin liradan fazlası için yüzde beşini geçemez. Ancak meni muarızaya karar verildiği takdirde ücreti vekâletin takdirinde müddeabih esas ittihaz olunur. Kıymeti gayri muayyen deavii hukukiye ile mevaddı cezaiyede dâvanın ehemmiyeti ve mesainin kıymeti nisbetinde takdir ve tâyin olunur.

ON BİRİNCİ MADDE — Medresetülkuzattan mezun olanlar ve mektebi mülikiyeden mezun olupta işbu kanunun neşrinden mukaddem ruhsatname istihsal eylemiş bulunan ve mehakimi riyaset ve âzalıklarıyla müddeiumumiliklerinde veya adliye müfettişliğinde ceman on sene müddetle ifayi hizmet edenler ve ruhsatnameyi haiz olarak meslekî vekâletle yukarıda beyan olunan memuriyetlerde geçirdikleri müddetin mecmuu on seneye balığ olanlar veya ruhsatnameli oldukları halde lâakal on senedenberi müstemirren dâva vekâleti mesleğinde bulunup baro teşekkül eden yerlerde bu kanunun neşrinden ve etmiyen yerlerde baronun tarihi teşekkülünden itibaren üç ay zarfında bir ay zarfında berayi kayıt baroya müracaat eyliyenler ikinci maddede münderiç şeraiti saireyi haiz oldukları takdirde meslekî muhamata dahil olabilirler.

ON İKİNCİ MADDE — İkinci ve on birinci maddelerde münderiç mezuniyet veya istihdam şeraiti haiz olmayıp ancak beş sene müddetle hizmeti Adliyede

veya ruhsatnameli olarak aynı müddetle dâva vekâletinde bulunanlar baro teşkili mümkün olmıyan mahaller mehakimi nezdinde baro teşekkül edinceye kadar dâva vekâleti edebilirler. Ruhsatnameyi haiz olmıyarak on senedenberi müstemirren dâva vekâleti mesleğinde bulunanlar Adliye vekâletince tâyin edilecek usul ve şerait veçhile icra kılınacak imtihanlarda ihrazı muvaffakiyet eyledikleri takdirde fıkrâi anifedeki kuyut ve şerait dairesinde dâva vekâleti edebilirler. Bir mahalde fıkrâi anifede zikrolunan şeraiti haiz dâva vekâletinin adedi üçten dun olduğu takdirde talip olanların Adliye vekâletince tesbit edilecek usul ve şerait dahilinde maddî encümeni adliyesince imtihanları icra ve yalnız o mahalde icrayi vekâlet eylemelerine kabili istirdat olmak üzere Adliye vekâletince muvakkaten mezuniyet ita edilebilir.

Bu kabîl yerlerde inzıbatı mesleğinin temini ve indelhâce beşinci maddede mezkûr mücazâtı intibahiye tertibi mahallî müddeiumumilerinin sebk edecek talepleriyle mahkemei asliyeye ve kabili itiraz olan mukarrerat hakkında tetkikatı itirazıye icrası o mahallin mevaddı cinaiyesini rüiyete memur mahkemelere mevdudur.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — Hükâmın kisvei resmîyelerine ait olan kanunun tatbik olunduğu mahallerde muhamiler, Adliye vekâletince tâyin kılınacak kıyafeti mahsusa ile esnayı mürafaada ispatı vücut etmeğe mecburdular. Bileümle mahkemelerde muhamiler için bir mahalli mahsus tâyin edileceği gibi baro için dahi bir daire tefriki mecburidir.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — İşbu kanunda muayyen esasat dairesinde Heyeti Umumiye ve meclisi inzıbatın vezai fi idariyelerini mübeyyin olmak üzere baro heyeti umumiyesince tarihi teşekkülünden itibaren bir ay zarfında tanzim kılınacak Nizamnamei dahilî Adliye vekâletinin tasvibine arz olunur. İşbu kanunun süveri tatbikiyesini mübeyyin olmak üzere Adliye vekâletince talimatname tanzim edilecektir.

ON BEŞİNCİ MADDE — Dâva vekillerine müteallik şimdiye kadar neşredilen bilnum kavanin ve nizamatin işbu kanuna muğayir olan aksamı mefsuttur.

MUVAKKAT MADDE — 1292 tarihli dâva vekilleri nizamnamesi ahkâmına tevfi kan dâva vekilleri cemiyeti teşekkül etmiş olan mahallerde işbu kanunun tarihi neşrinden itibaren iki ay zarfında Adliye vekilinin rüesayi memurini adliyeden nasıbedeceği bir zatın riyasetinde olmak ve dördü hükâm ve memurini Adliyeden, dördü ikinci maddede munderiç evsaf ve şeraiti câmi mehamiler meyanından Adliye vekilince intihap olunacak zevattan terekküp etmek üzere ıçtima edecek meclisi tefrik, cemiyet levhasında mukayyet dâva vekillerinin evsaf ve şeraiti kanuniyeyi haiz olup olmadıkların tetkik ve haiz olmayanların kayıtlarını levhadan terkin edecektir. Levhada ipka edilenler hemen ıçtima ile meclisi inzıbat intihabını icra eyler. Kayıtların terkinine karar verilenler terkin kayıt tarihinden itibaren on beş gün zarfında Adliye vekâletine müracaatta bulunabilirler. İtiraz üzerine Adliye vekâletince ittihaz olunacak karar katidir.

ON ALTINCI MADDE — İşbu kanun tarihi neşrinin ferdasından itibaren mer'idir.

ON YEDİNCİ MADDE — İşbu kanunun icrasına Adliye vekili memurdur.

28 şaban 1342 ve 3 nisan 1340

<i>Meclis Heyeti Umumiyesince kabulü</i>	:	<i>Yirmi sekizinci ıçtımın dördüncü celsesinde</i>
<i>Cumhuriyet riyasetine tebliği</i>	:	<i>5 . IV . 1340 tarih ve 1/472 No. lu tezkere ile</i>
<i>Berayi nesir ve ilân kanununun Başvekâlete tebliğ edildiğini müş'ir Cumhuriyet Riyasetinden mevruat tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	<i>7 . IV . 1340 ve 6/387</i>
<i>Müzakerati ihtiva eden zabıt ceridelerinin cilt ve sayıfa numaraları</i>	:	<i>Cilt Sayıfa</i> <i>8 102,282,308:335</i>